

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uradništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nesaprte reklamacije so poštne proste.

Kmetje!

Ko so pridelki pospravljeni s polja, ko je minola jesenska setev, potem se začne, če je bila žetev povoljna, za kmeta čas, da si oddahne, da začne bolj mirno življenje.

Slabo letino pa imamo mi kmetje leto za letom od države. Zato ne smemo mirovati! S podvojeno močjo moramo delati, da bo ta letina boljša.

Če pogledamo po lepi naši Avstriji, ki se milje na široko in na dolgo razteza, in v njej najdemo samo kakor majhne pikice mesta in trge, potem pač uvidimo, da je kmečki stan v naši državi najštevilnejši. In vendar njegovo ministrstvo — poljedelsko, dobi najmanjšo svoto od vseh drugih.

Da torej naša država — malo — ali boljše rečeno — nič. Toliko rajši pa vzame! Davkov predpiše najmanjšemu kmetiču toliko, in izračuni mu pri posestvecu še dobiček, da se revež kar praska za ušesi, češ, kje za Boga naj imam pri tem še dobiček.

Ali je potem čudo, če kmet zapušča svoj stan, svojo domovino?

Kmetje! Še ni prepozno! Da se še zboljšati! Toda hitite, dokler ni prepozno! Združujte se, kakor drugi stanovi, ki so združeni že tudi mnogo dosegli, med tem, ko se za vas, čeravno ste najštevilnejši, nihče ne briga, ker niste složno nastopali. Če boste edini, boste dosegli mnogo — vse!

Vsaka država, vsaka dežela že ima svojo „Kmečko zvezo“. Kaj pa mi, spodnještajerski kmetje? Če drugod dobijo združeni kmetje ugodnosti, zakaj pa bi mi ne?

Kmetje! Vsled vaše želje se snuje „Kmečka zveza za Slov. Štajersko“, v kateri boste združeni zahtevali svoje pravice! Vsak kmet mora biti ud te zveze! Zavednost mora prešiniti vaše vrste, kajti zavednost je podlaga združevanja in v združenju je moč!

Kmetje, zahtevali ste tako zvezo, evo, kmalo stopimo pred vas s klicem: „Kmečka zveza“ je ustanovljena, kmečka zastava je razvita! Kmetje, za nami!

Politični ogled.

Državni zbor. V državni zbornici je še vedno na dnevnem redu volilna preosnova. V torek, dne 12. t. m. se je začela podrobna razprava, začelo se je razpravljati o posameznih točkah in določbah nove volilne postave. V petek, dne 8. t. m. je govoril naš štajerski poslanec dr. Voušek, ki se je v svojem govoru posebno zavzel za koroške Slovence. Grajal je krivično razdelitev volilnih okrajev pri spodnještajerskih mestih in trgih ter izločitev obmejnih slov. občin od slovenskih volilnih okrajev. V ponedeljkovi seji je vsenemški poslanec Stein na nesramen način napadel našega poslanca dr. Ploja. Ko je v torek dr. Ploj zahteval, naj ponovi Stein svoje trditve pred dvema pričama, da bo ga lahko tožil in dogaal nerodnico trditve poslanca Steina, je Stein to odklonil. Tako delajo! V zbornici so nedotakljivi, kjer pa bi morali dokazati svoje trditve, tam se branijo.

Krščanske stranke na Moravskem. Pri volitvah iz splošne volivne skupine za moravski deželni zbor se je pokazalo, da so v nemških volivnih okrajih narastli krščansko-socialni glasovi, v čeških pa katoliško-narodni Ožje volitve bodo prihodnje nedelje. V čeških okrajih bo boj samo med soc. demokrati in češko katoliško narodno stranko.

Tirolsko kmečko blagajno v Inomestu ustanovi „Tirolska kmečka zveza“. Metali so proti blagajni polena trgovska zbornica, tirolski kulturni svet, torej ljudje, ki stoje ravno tako visoko, kakor naši liberalni ljudski prijatelji. A zaman so bili vsi njihovi napor. „Kmečka zveza“, ki ima 18.000 članov, je konečno izposlovala dovoljenje za ustanovitev „Kmečke blagajne“.

Na Hrvaškem se je ustanovila „Krščansko socijalna stranka“.

Alkohol in volitve. Avstrijsko društvo proti pijačevanju in društvo abstinentov predložila sta volilnemu odseku poslanske zbornice vlogo, v kateri prosita, naj bi se na dan volitev v državni zbor v volilnih krajih v najbližji okolici volišča prepovedala prodaja alkoholnih pijač in naj bi se nepokorščina proti temu predpisu smatrala in kaznovala kakor prestopok proti volilni postavi. V tej vlogi se društvi sklicujeta po vsej pravici na to, da vživanje alkoholnih pijač škodljivo vpliva na volitve, kajti v takem slučaju ne volijo več ljudje z zdravimi misli in so nesposobni prosto odločiti po svoji volji — taki ljudje se dajo pač lahko pregovoriti, da oddajo svoj glas za kandidata, kateri ima spretnejše agitatorje in zdatnejša denarna sredstva. V prošnji se navaja za vzgled Norveško in nekoliko držav Severo-amerikanske države, v katerih je ta naredba že izvedena in se je prav dobro obnesla.

Vojska med Japonsko in Ameriko. V San Francisco so razžalile šolske in politične oblasti učence tamošnjih japonskih naseljencev. Ti japonski dijaki so bili tako razžaljeni, da so se pritožili pri japonskem konzulu, ki je spravil stvar v pravi tir. Obvestil je japonsko vlado in zdaj se vrše radi tega pogajanja med obema vladama. Te napetosti se v zadnjem času med Japonci in Američani ne navadno množijo. Ameriške Zedinjene države so nasprotovale japonskemu programu v Mandžuriji, ameriške obmejne straže so umorile več japonskih ribičev, ob potresu v San Francisku je bil zavratao

LISTEK.

† Stolni prošt Lavrencij Herg.

(Nadaljevanje.)

V Lembahu se je novemu župniku odprlo široko polje praktičnega dela, kateremu se Herg nikdar ni izogibal. V gospodarskem oziru daje Herg lep vzgled vsakemu gospodarju s tem, da je natančno vodil gospodarski zapisnik. Trgovec in obrtnik morata propasti, če nimata natančnega pregleda čez svoje gospodarstvo, tako je tudi kmetu v škodo, če se ne ravna po dobrem nasvetu, ki ga dajejo gospodarske knjige in listi. Saj pravi celo sv. pismo: „Kjer je veliko rok, zapiraj; in karkoli izdaš, preštej in pretehtaj; kar pa daš in prejmeš, zapiši.“ (Sirahove bukve 42, 7.) — Velik prijatelj je bil Herg čebelarstvu, ki je vsakemu gospodarju res prijetna, vspešna in koristna zabava.

V 19. letih svojega župnikovanja v Lembahu je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti, skrbel je za vzgojo mladine, za lepoto hiše božje, za versko-naravni, prosvetni in narodni napredek svojih župljanov. V svojem delovanju je sploh hodil milejši pot, to je bilo v njegovem značaju. Svojim duhovskim pomočnikom, kapelanom, je bil iskreno vdan oče in skrben voditelj. Iz svoje izkušnje jim je dajal modre nasvete, v nemal jih za narodno in pisateljsko delovanje in kot ljubitelj čebelarstva jim priporočal gojenje nedolžnih živalic, čebel. Za cerkev je omislil več obleke in oprave ter oskrbel razna popravila. L. 1865. je dal s sodelovanjem župljanov

poslikati kapelico na Kalvariji in postaviti nov kor. l. 1873. in 1874. je pa ista kapela dobila tri nove zvone. L. 1871. je bila prenovljena in poslikana tudi župnijska cerkev. Da se župnija pravno prenove, je l. 1872. obhajal misijon. Pri župnišču je podrl staro, grdo poslopje in na njegovem mestu napravil ličen vrt in na drugem prostoru postavil novo gospodarsko poslopje. Ob njegovem času se je zidalo tudi novo šolsko poslopje.

Kakor Slomšek, je tudi knezoškof Jakob Maksimilijan Stepišnik čislal Herga in ga v priznanje njegovega plodonosnega delovanja imenoval svojim duhovnim svetovalecem dne 19. aprila 1871. Lembah se je močno priljubil župniku Hergu in mislil je do smrti ondi ostati, tem bolj, ker je leta 1878. pokopal tam svojo ljubljeno 88letno mater. Toda prišlo je drugače. Knezoškof Jakob Maksimilijan in mariborski tovariši so mu namignili, naj vložijo prošnjo za stolni kanonikat. In res ga je cesar l. 1881. imenoval stolnim kanonikom lavantinske škofije. Dne 11. nov. i. l. ga je knezoškof slovesno vmesil v novo čast in službo, deset dni pozneje, v nedeljo 21. novembra 1880, se je poslovil od svojih župljanov in se čez dva dni preselil v Maribor.

Naslednje leto 1881. so mnogostevilni slovanski romarji pohiteli v Rim, da se zahvalijo sv. očetu Leonu XIII. za prekrasno okrožnico o sv. Cirilu in Metodu. Pridružil se jim je tudi kanonik Herg in je z drugimi štajerskimi romarji odrinil iz Maribora dne 20. junija in se vrnil 10. julija. Razven Rima si je ogledal druga znamenita laška mesta: Benetke, Padovo, Loreto, Asisi, krasno Florencijo in bogato Bolonjo, Pisto, Mantuo itd.

L. 1881. se je v lavantinski škofiji ustanovila prekristna družba vednega češčenja, ki ima namen poleg češčenja najsvetejšega zakramenta podpirati revne cerkve v škofiji, da si nabavijo dostojno cerkveno obleko. Za predsednika novi družbi je škofijstvo imenovalo kanonika Herga, ki je ostal družbi na čelu celih 25 let ter si je z vso vnemo prizadeval, da bi družbo povzdignil in ji pridobil spretnih rok za izdelovanje cerkvene obleke. Ni lahko cerkve v lavantinski škofiji, ki bi ne dobila v tem času od družbe — za majhno plačilo ali zastoj — kake obleke. Dokaj obsežna knjiga, ki je izšla l. 1901. v Mariboru, natančno opisuje plodonosno delovanje te družbe pod vodstvom Hergovim. Z vsakoletnimi razstavami cerkvene obleke je imel veliko truda in skrbi, pa tudi veselje, ko je mogel raznim cerkvam razposlati lepo novo opravo.

Pa tudi drugače je Herg živahno sodeloval pri raznih društvih v Mariboru. Že poprej kot profesor je l. 1860. pomagal ustanoviti mariborsko čitalnico, ki je od onega časa nekako središče slovenskega društvenega življenja v Mariboru. Istotako je kot župnik v Lembahu sodeloval pri ustanovitvi tiskovnega društva, ki si je z izdavanjem „Slov. Gospodarja“ in drugih tiskovin tekom 35 let pridobilo velikih zaslug za prubojo in napredek štajerskih Slovencev. L. 1892. je bil temu društvu celo predsednik in je že takrat silil na to, da si društvo nakupi prepotrebno lastno hišo. Njegov načrt in že sklenjen nakup ni obveljal, ker dotična hiša za tiskarske namene ni bila primerna, vendar vprašanje se ni moglo več spraviti z dnevnega reda, dokler se ni l. 1905. konečno rešilo. — L. 1873. se je ustanovilo v lavantinski ško-

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo,

usmrten japonski bančni predsednik, milijonar Rockefeller je napadel trgovsko prstuje Japoncev na otoku Hawai, člani ameriškega kongresa so pretili Japoncem z vojsko in končno žaljenje japonskih dijakov, torej japonske navednosti v San Francisku. To je cela vrsta neprilik, ki ne gredo Japoncem na noben način iz spomina. Predsednik Roosevelt sicer miri, ampak besedam je dandanes težko verjeti, zlasti v takih položajih. Spet je torej skoro že tukaj, ali vsaj velika napetost, ki jo veča tudi to, da imajo Japonci in Zedinjene države iste cilje. Zedinjene države imajo dandanes v svoji oblasti otoke Filipine in Hawai in zlo žele, da bi bili njihovi še Sundski otoki. Japonci bi tudi radi še Sundske otoke in poleg tega mislijo celo na to, kako bi prišli do Filipinov in do Hawaia. Take želje pa nikakor niso brez vojske izpolnjive. To zadnje je zlasti slučaj pri Japoncih, ker bodo Američani Filipine in Hawai gotovo krepko branili. Za enkrat bo to nerodno, ker je ameriška mornarica z ozirom na japonsko zelo delež zadaj. Treba bi se bilo torej za boj resno pripraviti, kar bi potrebovalo mnogo časa. In ravno tega slučaja se bodo morda Japonci poslužili in napadli Zedinjene države, predno bodo pripravljene na resen apopad. Nemci imajo velik vpliv v Tokiju in bodo za to, da se tako zgodi. Nemčija gleda precej navakriž preko morja na Angleško in vojska med Japonci in Američani bi ji bila gotovo dobrodošla: nudila bi namreč zanjo primerno priliko za boj, ker bi Angleška ne mogla dobiti od Zedinjenih držav nobene pomoči. Stvari so torej precej jasne in je mogoče, da se kmalu vresničijo.

Razne novice.

* V Gradcu je umrl dne 4. t. m. g. Tomaž Mlaker, uradnik štajerske hranilnice. Rajni je bil brat č. g. kanonika dr. Mlakerja. Bil je po Spodajem Štajerju dobro znan in ves čas narodni stvari zvest. N. v m. p.!

Poročil se je 12. t. m. g. dr. Ernest Kalan, odvetaški koncipijent na Dunaju, z gđ. Etzo Bergman, hčerko g. dr. Mihaela Bergman v Zalcu.

* Kmetje in občinski predstojniki! Zadnji čas je, da vložite prošnje na deželni šolski svet za voljo starih šolskih počitnic. Vsak dobro ve, kako hudo je zadela ta nova uredba, da so se šolske počitnice prestavile na poletni čas. Zdaj v jesen, ko je kratek dan, paše pa po travnikih dovolj, bi mogli za voljo šole v hlevu krmiti. Toraj naj vse občine vložijo prošnje z podpisom vseh starišev, kateri imajo otroke za šolo, in je za pašo potrebujejo.

* Štajerska kmetijska družba postopa še vedno krivično proti Slovincem, čeravno je poslanec dr. Korošec že interpeliral ministra ter ga opozoril na delovanje te družbe. Pri zadnji seji so zopet odklonili prošnjo, da se ustanovi podružnica v Šmihelu

fiji podporno društvo za bolne in revne duhovnike. Tudi pri tem društvu je Herg kot kanonik v Mariboru krepko sodeloval ter je po smrti Fr. Kosarja l. 1894. do svoje smrti bil predsednik in duša temu društvu. Razume se, da je podpiral tudi druga domača dobrodelna, prosvetna in domoljubna društva in liste. Po smrti kanonika Martina Kovačič († 1. febr. 1882) je bil L. Herg začasni ravnatelj v bogoslovnici. L. 1885. je ves slovanski svet praznoval tisočletnico slovanskega apostola sv. Metodija. Že o priliki slovanskega romanja v Rim l. 1881. se je sprožila misel, da se l. 1885. napravi romanje iz vseh slovanskih pokrajin h grobu sv. Metodija v staroslavni Velehrad. Izmed štajerskih Slovincem se je pridružil romarjem tudi kanonik Herg. Slovanom sovražna vlada je sicer skušala preprečiti to romanje, češ, da v okolici Velehrada razsaja kuga. Ker pa se je kmalu pokazalo, da je to prosta izmišljotina, je bilo romanje dovoljeno. Herg in njegovi tovariši so potovali čez Ogrsko preko Budapešte na Dunaj, od ondod pa v Velehrad, kamor so dospeli dne 7. julija. Veličastnih slovesnosti, ki so trajale osem dni, se je vdeležilo ogromno ljudstva od blizu in daleč. Vsak dan je priromalo samo Moravanov iz 6 dekanij in je bilo nekatere dni čez 10.000 ljudi v velehradski prestolnici. Hergu se je to potovanje globoko vtisnilo v dušo in z navdušenjem je rad večkrat govoril o Velehradu. Do slovanskih blagovestnikov je gojil nežno čiščenje; ob Metodovem grobu se je njegovo rodoljubno slovansko srce še bolj vnelo in utrdilo v ljubezni in vnemi za slovansko stvar. Iz Velehrada je potoval na Poljsko, kjer si je ogledal krasno prestolnico nekdanjih poljskih kraljev, Krakov; iz Poljskega pa jo je mahnil preko Olomuca na Češko, v zlato Prago in potem čez Linec in Ischl domov. Pozneje je obiskal tudi naše

pri Mozirju. Ti nemški mihelni pač nočejo, da bi se naš kmet združeval in organiziral, nočejo privoščiti slovanskim kmetom podpore, katero daje podružnica, zato odklanjajo podružnice po slovanskih krajih. No, „Štajerca“, kaj praviš k temu, ti, ki se štuliš za prijatelja slovanskih kmetov?

* „Narodna stranka“ ali kakor jo po pravici imenujemo liberalna stranka se baha v prilogi za daje številke, da je zmagala v Rajhenburgu s svojimi pristaši ter napada g. župnika Cerjaka, ki se ni udeležil volitev s svojimi pristaši. V narodu pa je bilo istočasno poročilo, da so zmagali v Rajhenburgu naprednjaki, kakor se radi imenujejo liberalci. To je zopet nov dokaz, da je narodna stranka na Štajerskem sestra krajske liberalne. Samo zaradi tega si ni izvolila naslova liberalna stranka, ker naši kmetje dobro poznajo liberalca, saj so jih videli ali pa izvedeli, kako surovo so se obnašali proti udeležnikom katoliškega shoda, ko so jih psovali z besedami „butelni“ itd. Zato pa so si dali ime Narodna stranka, ker mislijo, da bodo pod tem imenom lažje pridobili kmete. Značilno za njih delovanje je tudi to, da so nastopili proti katoliško narodni stranki v Rajhenburgu. S tem so začeli bratomorni boj v občinah.

* Uradovanje pri železnici. Hlapec pripelje neko reč na postajo ter odda nemški tovarni list, a slovensko napisan. Dotični uradnik pa lista ni hotel sprejeti, rekoč, da slovenski ne razume in da se mora nemško napisati, ker je uradni jezik pri železnici nemški. Vse to pa je govoril v nemščini, zato ga hlapec, ki ni znal nemški, ni razumel. Slučajno pride železniški delavec ter uradniku raztolmači besede, potem je bila zadeva rešena, če tudi z nevoljo. Vprašamo: ali so uradniki za ljudstvo, ali ljudstvo za uradnike tukaj? Slovanščine zmožne uradnike pošiljajo v nemške kraje, a slovanščine nezmožne pošiljajo v naše kraje. Narobe svet! — Ali se bode radi uradnikov moral vsaki hlapec nemščine učiti? Ta slučaj ni edini, ako se bodo še ponavljali, bo treba poslancem naznaniti. Tokrat še ne omenimo kraja, kjer se je to zgodilo, a drugokrat ne bomo prizanesli.

* „Štajerčevi uredniki“. Ni še mesec dni, odkar je Zavadiš zapustil „Štajerca“, in že ga ta imenuje „kroničnega alkoholista ter duševno in moralno propadlega duhovnika.“ To je pa res lepo, da nimate boljših urednikov. Pred Zavadišom pa ste imeli Dravenška, katerega je bilo treba po gostilnah iskati, kadar je bil že zadaj čas, da se list daje tiskati. Potem ni čudno, da imajo posebno pijani toliko ljubezni do „Štajerca“, saj „gliha vkup štriba“. — Lepo je pa tudi od gospodov, ki „Štajerca“ izdajajo in zalagajo, da je pol leta bil Zavadiš za nje dober, da jim je zbiral novice in laži, pa niso prej našli, da je alkoholist in propal človek. Iz tega tudi Linhart, bivši socijaldemokrat in sedajni liberalni pomagač, lahko spozna, kaj čaka njega, kadar odstopi od „Štajerca“. Razume

južne brate v Bosni in Heregovini in tako je bližje spoznal vse avstrijske Slovane.

Kot praktičnemu gospodarju je stolni kapitol poveril Hergu upravljanje kapitolskega imetja in kot upravitelj je v kapitolskem vinogradu prenovil gosposko hišo in kapelico, pozneje je pozidal novo gosposko poslopje in viničarijo. Istotako je Herg znatno pripomogel, da se je nakupil lep prostor za dijaško semenišče in pozidal sedanje prostrano poslopje.

Herg je pa v tem času tudi pisateljsko deloval. Dasi mu narava ni dala pevskega daru, je bil vendar že od mladosti prijatelj lepim pesmi. Najprej je zbral primerne nabožne pesmi in jih izdal v „Vencu“, potem pa je nabiral svete pesmi za šolarje, ki so l. 1888. izšle že v 4. izdaji, v majhnem zvezčku po 10 krajevarjev. Istega leta je izdal tudi zbirko narodnih pesmi, l. snopič, l. 1891. pa drugi snopič. Zaradi majhne oblike in nizke cene se je ta zbirka zelo prikupila in marsikateri veseli družbi podala pošteno zabavo. Slovenski mladini je podaril Herg še drug književni dar, namreč „Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo“, ki obsega poleg molitev tudi obsežno pesmarico.

Knezoškof Jakob Maksimilijan je pripoznaval vsestransko delovanje Hergovo in na njegovo priporočilo mu je sv. oče Leon XIII. dne 30. decembra 1888 podelil zaslužni križec „Pro Ecclesia et Pontifice“ (za cerkev in papeža). Knezoškof mu je izkazal svoje zaupanje tudi s tem, da ga je postavil za izvršitelja svoje oporoke, kar je Herg moral izpolniti že naslednje leto, ker je knezoškof Jakob Maksimilijan dne 28. junija 1889 umrl.

(Konec prih.)

se, da „Štajerca“ takih pojasnil svojim backom ne pove, zato na ta-le dopis ne bo nič odgovoril ali pa: „Neko besno človeče se v „šihposu“ zopet zaletava v „Štajerca“ in zagovarja pijance, katerim smo v uredništvu morali dati slovo, ker naš list takih ljudi ne mara. Gospodje klerikaleci naj se v zadeve našega uredništva ne utičejo, ampak naj se brigajo za-se.“ — In backi bodo brali in se čudili modrosti svojega „Štajerca“ in rekli: „Res je tako“.

* Resnicoljubnost „Narodnega lista“. O stvari med g. dr. Kukovcem in urednikom Leskovarjem smo dobili to-le važno izjavo: „V svojem zagovoru o nerazdružljivosti katoliškega zakona pravi g. dr. Kukovec, da se je zborovanje v Celju, na katerem je predaval g. dr. Fermevc, izreklo soglasno z g. duhovniki za nerazdružljivost zakona. Resnici na ljubo smo prisiljeni izjaviti, da se dotično zborovanje žalibog ni izreklo za nerazdružljivost zakona. Gosp. dr. Fermevc je rekel, da je v principu za nerazdružljivost zakona — za kar je lahko tudi tisti, ki hoče zdaj imeti znano reformo zakona —, da pa je v izvanrednih slučajih, kjer bi imela, kakor je rekel g. dr. Fermevc, „zakonska že na tej zemlji peklo, za razporoko“. O kakem soglasju na zborovanju se ne da lahko govoriti, ker ni bilo debate; pač pa so poslušalci zvečinoma predavatelju ob sklepu ploskali ter s tem menda pokazali, da so se strinjali s predavateljem, potem pa so takoj vsi šli iz dvorane. Predavatelj pa se je torej izrekel v navedenem smislu za razporoko, s čimer gotovo noben navzoč duhovnik ni soglašal. G. dr. Kukovec torej čudno sklepa. On pravi: „Kako bi jaz mogel govoriti za razporoko, ko pa se je naše društvo na dotičnem zborovanju izreklo za nerazdružljivost.“ Torej dotično zborovanje se je izreklo po navedeni izjavi za razporoko! Če je tedaj g. dr. Kukovec soglasno z g. dr. Fermevcem in drugimi zborovalci — pristaši nove stranke — samo v principu za nerazdružljivost zakona, še nikdar ni zagovornik katoliškega zakona, ampak je z g. dr. Fermevcem in dr. zagovornik razporoke. Omejenji izvanredni slučaj se lahko kmalu najdejo, kakor se to vidi pri zakonodajstvih, kjer imajo tako razporoko. Z zagovorniki takih zakonov ni nič pomagano katoliški stvari, in mi imamo po tej izjavi še en vzrok več, da dvomimo, da je nova stranka iz verskega prepričanja za nerazdružljivost zakona, kakor uči katoliška cerkev. Nič pa ne dvomimo o tem, da nova stranka iz taktičnih vzrokov ni za razporoko, ker bi drugače takoj izgubila zaupanje pri ljudstvu.

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je vpeljala nove, jako lične nabiralnike. Nabiralnik je podoba prosečega otroka, ki nosi na tablici napis: „Mal položi dar, domu na altar.“ Spodaj je zaznamovan popolu družbin naslov. Misel nabiralniku je ta, naj bi ta proseči otrok izprosil prav mnogo darov za našo šolsko družbo. Nabiralniki, 32 centimetrov visoki, bcd. gotovo krasili vsak prostor, kamor se postavijo, bodi gostilna, trgovina ali privatna hiša. Izdelani so popolnoma umetniško. S tako podobo je družba hotela vplivati tudi na estetičnost čutov našega ljudstva. Ker so družbo stali veliko, sklenil je vodstveni odbor, da naj se ob naročitvi za vsakega priloži svota 10 kron. Ostali bi pa tudi potem še družbina last. Naročajo se pri družbinem vodstvu v Ljubljani.

Mariborski okraj.

m Naš prevzvišeni knezoškof so se odpeljali minoli teden v Rim, kamor se morajo podati vsako peto leto k sv. očetu. Dne 7. t. m. so bili sprejeti v avdienci od sv. očeta.

m Imenovanje. Učitelj varovka na c. kr. višji realki v Mariboru č. g. dr. Anton Jarovšek je dobil naslov profesorja.

m Poročil se je g. Tomislav Stani, učitelj v Rušah, z gđ. Rozo Škerbinek.

m „Brat Martin“ so predstavljali minolo nedeljo v Mariboru. Obisk je bil zelo dober. Žal, da ne moremo preveč hvaliti predstave. V Mariboru bi se že lahko malo boljše igralo! Nekatero osebo so bile sicer izvrstne, toda celoten utis igre vendar ni bil dovoljen. Pričakujemo, da nam pri prihodnji predstavi ne bo treba štediti s pohvalo.

m Sv. Ropert v Slov. goricah. Naše bralno društvo se je 14. m. m. zopet upalo stopiti na gledališki oder ter predstavljati sicer drugod že znano igro „Pravica se je izkazala“, ki se pa pri nas še ni igrala. Hvalevredno je, da se nekateri naši mladenci zanimajo za pošteno razveseljevanje. Igralo se je prav dobro. Omeniti je pa tudi zunanjo opravo odra — kulis, ki so bile v novejšem času od naše